



# Stamcelleopsamling i Blodbanken

Stamcelleopsamling er en behandling, hvor du får opsamlet stamceller fra blodet. Stamcelleopsamling kaldes også "stamcellehøst" eller leukaferese.

Stamcellerne befinder sig normalt inde i knoglerne, hvor de danner blodplader og røde og hvide blodlegemer.

## STAMCELLEOPSAMLINGENS FORMÅL

Formålet med at opsamle og nedfryse kroppens egne stamceller er, at kunne give stamceller tilbage til knoglemarven efter en eventuel behandling med højdosis kemoterapi. Kemoterapi er så kraftig en behandling, at kroppens evne til at danne blodceller i knoglemarven ville ophøre, hvis vi ikke efterfølgende gav stamceller tilbage.

## FORBEREDELSE FØR OPSAMLINGEN

Inden vi kan opsamle stamcellerne, skal de frigives fra knoglemarven til blodbanen. For at det kan lade sig gøre, skal du behandles med kemoterapi og stamcellestimulerende medicin (vækstfaktor).

Du skal sandsynligvis have denne type kemoterapi i 10-14 dage før stamcelleopsamlingen og vækstfaktorbehandlingen i 4-6 dage før, og fortsætte med dette, indtil forløbet med stamcelleopsamling er afsluttet. Kombinationen af kemoterapi og vækstfaktor øger mængden af stamceller i knoglemarven i en grad, så disse sendes over i blodet, hvorfra de kan høstes.

Et par dage før forventet stamcelleopsamling vil du – i lokalbedøvelse – få anlagt et stift dobbeltkateter (Quinton) i en stor blodåre (vene) på halsen eller på overkroppen. Dette kateter kobles til den maskine, der bruges i forbindelse med stamcelleopsamlingen.

## SÅDAN FORLØBER OPSAMLINGSDAGEN

### Blodprøve

Du får taget en blodprøve kl. 6 om morgenen på Hæmatologisk Afdeling. Blodprøven viser, om der er nok stamceller i blodbanen til at der kan udføres stamcelleopsamling denne dag. Ikke alle er klar til stamcelleopsamling den første dag. Hvis dette ikke er tilfældet, forsøges igen den efterfølgende morgen med en ny blodprøve.

### Dine forberedelser

- **Mad.** Spis morgenmad og eventuel medicin som du plejer. Spis og drik gerne mejeriprodukter.
- **Tøj.** Du må gerne have dit eget tøj på, dog skal der være nem adgang til kateteret.
- **Underholdning.** Medbring gerne bøger, computer og mobil. Der er tv på stuen. Pårørende er også velkomne.

### Transport til Blodbanken

Når Hæmatologisk Afdeling har fået besked fra Blodbanken om, at stamcelletallet er højt nok, vil du blive kørt i taxa til Blodbanken på Aalborg Universitetshospital, Nord. Du skal være klar til at køre straks efter morgenmaden. Sekretæren sørger for transport og giver dig en taxabon med til returkørslen.

I Blodbanken skal du henvende dig til receptionisten, som følger dig ned på stuen.

### Selve opsamlingen

Under opsamlingsforløbet ligger du i en almindelig seng. Du har fuld bevægelsesfrihed af dine arme, og du vil kunne vende dig i sengen.

Maskinen kobles til dit kateter med to slanger, og blodet løber ind i maskinen, hvor stamcellerne sorteres fra. Det resterende blod løber tilbage til dig. Der er ikke meget blod ude ad gangen.

Under stamcelleopsamlingen tilsættes en blodfortyndende væske (citrat), der forhindrer blodet i



at størkne i maskinen. Citrat binder kalken i blodet og forhindrer dermed størkningsprocessen. En del af citratet returneres til dig, men dette er ikke skadeligt. Det eneste, du eventuelt vil kunne mærke, er en snurren/prikken i fingre og læber. Det hjælper at drikke et glas mælk eller kakao. Alternativt kan 1-2 calcium-tabletter opløst i et glas vand også hjælpe.

Du vil kunne spise og drikke normalt, og Blodbanken kan tilbyde sandwich samt diverse drikkevarer under opsamlingen. Har du brug for specialkost, skal du medbringe dette fra Hæmatologisk Afdeling.

Det er praktisk, at du har været på toilettet inden opsamlingen. Undervejs vil du kunne benytte urinkolbe eller bækkenstol på stuen.

Stamcelleopsamlingen varer cirka 4-5 timer.

## PLANLÆGNING AF DET VIDERE FORLØB

På baggrund af dagens blodprøve og den forventede mængde opsamlede stamceller, planlægger vi sammen med læger og bioanalytikere det videre opsamlingsforløb.

Forløbet med stamcelleopsamlingen vil kunne strække sig over 1-3 dage. Du vil altså ikke nødvendigvis kunne forvente at være færdige allerede den første dag. Hvis der ikke er opsamlet nok stamceller den første dag, vil du få vækstfaktor igen om aftenen for at være klar til stamcelleopsamling igen dagen efter.

Når du har fået besked om, at der er opsamlet stamceller nok, vil du få fjernet dit kateter. Det foregår på Hæmatologisk Afdeling og kræver ikke bedøvelse.

## BIVIRKNINGER

Der er ikke mange bivirkninger ved stamcelleopsamlingen. Ud over snurren i læber og fingerspidser vil de fleste mærke lidt træthed efterfølgende. Måske oplever du lidt løs afføring, som dog hurtigt fortager sig.

De fleste har ondt i knoglerne, især i lænden. Det skyldes vækstfaktorbehandlingen og er et tegn på, at knoglemarven arbejder på at frigive stamcellerne. Smerterne kan lindres med almindelig smertestillende medicin.

## NEDFRYSNING AF STAMCELLERNE

For at stamcellerne kan tåle det store temperaturskift under nedfrysningen (fra +37 °C til -196°C) tilsættes et frysemedie.

Efter nedfrysning opbevares stamcellerne ved -196°C, indtil der eventuelt er brug for dem i forbindelse med et høj dosisbehandlingsforløb med stamcellestøtte.

## KONTAKT OG MERE VIDEN

Vi anbefaler dig også at læse patientinformationerne fra Hæmatologisk Afdeling: "Høj dosisbehandling med stamcellestøtte" og "Stamcellehøst".

Har du spørgsmål til proceduren, er du velkommen til at kontakte os.



### Kontakt

#### Blodbanken

Tlf. 97 66 55 60

Mandag til fredag kl. 8.00 – 15.00